

Oamenii Moldovei mele

ALEXEI STÂRCEA

Chișinău 2019

Alexei Stârcea este o figură marcantă a culturii muzicale din Republica Moldova, fiind unul dintre compozitorii care au pus bazele operei naționale și care a contribuit la dezvoltarea muzicii camerale.

Compozitorul, solistul vocal (bariton) și profesorul Alexei Stârcea s-a născut în Chișinău la data de 17 februarie 1919.

În anii 1937-1942 urmează Facultatea de Drept la Universitatea din București, iar în perioada anilor 1942-1945 studiază „marea școală a muzicii” la Academia Regală de Muzică și Artă Dramatică de la București cu profesorii: C. Stroescu (canto), M. Jora (armonie), D. Chiriac (teorie-solfegio), D. Cuclin (forme muzicale), C. Brăiloiu (istoria muzicii).

După absolvirea studiilor revine la Chișinău (1945-1949) și face canto și compoziție la Conservator (actualmente Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice).

Între 1945-1947 activează ca solist al Studioului de Operă din Chișinău. În perioada 1947-1948 este înscris în trupa Teatrului Muzical-Dramatic „A. Pușkin” (în prezent Teatrul Național „M. Eminescu”, Chișinău).

A ocupat mai multe funcții: profesor de canto la Școala Medie de Muzică din Chișinău (Colegiul de Muzică „Ștefan Neaga”) 1947-1949; conducător artistic al unor formații (1949-1954) și solist la Filarmonica din Kemerovo, Rusia (1954-1955); secretar responsabil al Uniunii Compozitorilor (1957-1962, Chișinău); solist la Radioteleviziunea din Chișinău (1959, 1965-1970); profesor de canto la Institutul de Arte „Gavriil Musicescu” din Chișinău (1971-1974), membru al Uniunii Compozitorilor din Republica Moldova (1956).

Compozitorul Alexei Stârcea a fost și rămâne a fi o personalitate de o vastă cultură generală, de o rară inteligență, un muzician rafinat, care ne-a lăsat un șir de creații vocale, vocal-simfonice, instrumentale de cameră, corale etc.

În calitatea sa de compozitor a creat mai multe piese vocal-simfonice, instrumentale, compoziții pentru voce, dar și corale, precum și prelucrări folclorice ale cântecelor populare.

Operele principale: *Domnica* – operă în 3 acte; creații vocal-simfonice: *Balada viorii*, *Cantata păcii*, *cantata Spre culmi*; compoziții corale: *Moldova mea*, *Bate vântul în câmpie*; lucrări coral-instrumentale: *Sonata-poem*, *Suită romantică*, *Contraste*; romanețe: *Toamna*, *Ferestre*, *Pagini lirice*, *Balada omului*, *O iubesc pe alta*; ciclul de romanețe pe versuri de autor: *Liniștea*, *Inima mea*, *Cocorii*, *Viața nu se oprește*, *Ținerete și Bătrânețe*, *Mesteacăn fraged*, *Ia-ți inima*; cântece: *Ținut natal*, *Odă păcii*, *Ochii tăi*, *Moldova-i o grădină*, *Anii vin și se duc...*, *Mormântul eroului*.

Prelucrează piesele folclorice: *De ce?*, *Cucușor cu pană sură*, *Dragostea nu-i râu de foc*, *Satul meu din depărtare*, *Mândruțiță din cel sat*, *Să nu pleci mai mult la joc* ș.a.

Scrie muzică pentru filme și spectacole de teatru: *Dunărea involburată*, *Ultima noapte în rai* ș.a. Alexei Stârcea este autorul primei opere moldovenești *Balada eroică*.

În calitatea sa de cântăreț bariton, Alexei Stârcea a interpretat cântece nu numai în limba maternă, ci și în rusă, ucraineană, germană, engleză, italiană și franceză.

Datorită talentului său și timbrului vocal deosebit, prestațiile lui Alexei Stârcea impresionau întotdeauna prin melodicitate și tehnică impecabilă. Timbrul plăcut al vocii sale i-a permis să creeze în scenă partituri de neuitat, cum ar fi rolul central în opera lui P. Ceaikovski *Evgheni Oneghin*. A interpretat cu succes romanețe și muzica compozitorilor clasici și contemporani.

În anul 1964 lui Alexei Stârcea i-a fost conferit Titlul Onorific Artist Emerit al Republicii Moldova. A fost decorat cu Ordinul „Insigna de onoare”.

S-a stins din viață la 24 august 1974 la Chișinău. În semn de apreciere înaltă a contribuției sale în dezvoltarea culturii muzicale, numele său îl poartă astăzi Școala de Arte din Chișinău și Concursul Internațional de Canto Academic „Alexei Stârcea”.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Referințe critice

Cozlova, Nadejda. Poemul-sonată pentru violoncel și pian de Alexei Stârcea: probleme de tratare artistică și indicații pentru întreprinși / Nadejda Cozlova, Angela Rojnovanu. – Ch.: [s. n.], 1997. – 28 p.

Baciu, Gheorghe. Alexei Stârcea (17.II.1919–24.VIII.1974) // Baciu, Gheorghe. Personalități de viață moldavă: 125 destine / Gheorghe Baciu. – Ch., 2017. – P. 189-191.

Buzilă, Serafim. Stârcea Alexei // Buzilă, Serafim. Interpreți din Moldova (1460-1960): lexicon enciclopedic / Serafim Buzilă. – Ch., 1996. – P. 396-397.

Manoilă, Iana. Balada vieții lui Alexei Stârcea / Iana Manoilă // Lit. și arta. – 2014. – 6 mart. – P. 2.

Nechit, Irina. Concert vocal-simfonic consacrat lui Alexei Stârcea / Irina Nechit // Jurnal de Chişinău. – 2014. – 14 febr. – P. 11.

Stârcea Alexei // Dicţionar enciclopedic. – Ch., 2001. – P. 1594.

Stârcea Alexei // Chişinău: enciclopedie / editor: Iurie Colesnic. – Ch., 1997. – P. 431.

100 de ani de la naşterea ilustrului compozitor, cântăreţ și pedagog moldovean Alexei Stârcea: [resursă electronică]. – Disponibil pe internet: <https://noi.md/md/societate/omagiu-compozitorului-alexei-stircea>

Alexei Stârcea – 98 de ani de la naștere: [resursă electronică]. – Disponibil pe internet: <https://orasulmeuchisinau.wordpress.com/2017/02/17/alexei-starcea-98-de-ani-de-la-nastere/>

Alexei Stârcea, compozitor, 95 ani de la naștere: [resursă electronică]. – Disponibil pe internet: <https://bibliomusic.wordpress.com/2014/02/24/starcea-alexei-compozitor/>

Dănilă, Aurelian. Operele compozitorilor din Moldova pe scena Liricului chişinăuian (2). Alexei Stârcea: Inima Domnicăi („Domnica”, „Eroica Baladă”): [resursă electronică] / Aurelian Dănilă. – Disponibil pe internet: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/

S-au împlinit 100 de ani de la naşterea compozitorului Alexei Stârcea: : [resursă electronică]. – Disponibil pe internet: <https://www.moldpres.md/news/2019/02/17/19001354>

Stârcea Alexei: [resursă electronică]. – Disponibil pe internet: <http://www.moldovenii.md/md/people/664>

Referințe

Pe parcursul anilor am înțeles că tatăl își făcea griji pentru mine și frațele meu. Dorea să ne vadă muzicieni profesioniști, iar din acest motiv era destul de dur cu noi atunci când venea vorba de educația muzicală și comportamentul în societate. În același timp, avea o inimă foarte mare și bună. El a pus bază profesionalismului meu și al fratelui. Noi, fiind pianiști, studiam acest instrument la nivel profesionist.

Marian Stârcea (fiul)

Cântăreț talentat, posesor al unei voci plăcute de bariton liric, el s-a impus definitiv prin muzicalitate și înaltă ținută artistică în interpretarea multiplelor lucrări de muzică vocală – de la cântecul simplu, la genul suprem al partiturii din operă.

N. Chiosa

Compozitor, cântăreț, pedagog. Un om de o cultură deosebită. Muzica lui s-a întrerupt atunci când era în plină putere de creație. Ar fi putut atinge încă multe culmi, dar n-a dovedit. Chiar și represiunile staliniste tragice l-au atins prin suflul lor funest. Însă atunci și-a revenit, a ținut piept, a devenit creator, maestru... Anume așa îl ținem minte – muzicant talentat, o personalitate vie neordinară.

Z. Stolear

A scris o muzica bună..., o muzică cu un colorit național destul de reliefat...

D. Gherșfeld

*Alcătuitor: Sabina Dodul
Responsabil de ediție: Eugenia Bejan*